

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ: 333 /2014
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Α**

Συνεδρίαση της 29ης Οκτωβρίου 2014

**Σύνθεση:
Προεδρεύουσα**

Στυλιανή Χαριτάκη, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, σε αναπλήρωση, λόγω αρχαιότητας, του κωλυμένου Μιχαήλ Απέσσου, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ..

Νομικοί Σύμβουλοι:

Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη και Αθανάσιος Τσιοκάνης

**Εισηγήτρια: Αριθμός
Ερωτήματος:**

Κυριακή Παρασκευοπούλου, Νομικός Σύμβουλος Φ.Π.Φ. 49/Π23ΜΕΤ-44806/17-10-2014 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών

**Περίληψη
ερωτήματος:**

Εάν οι προβλέψεις του άρθρου 22 του ν. 3566/2007 για τη λειτουργία της Μεταφραστικής Υπηρεσίας στο Υπουργείο Εξωτερικών και για τη παροχή υπηρεσιών μετάφρασης από τους πιστοποιημένους μεταφραστές αυτής αντιβαίνουν ή όχι στις διατάξεις του ν. 3919/2011 και παρακωλύουν την ελεύθερη πρόσβαση και άσκηση σε επάγγελμα, λαμβάνοντας υπόψη και την ύπαρξη διατάξεων νόμων που αναγνωρίζουν δικαίωμα παροχής υπηρεσιών μετάφρασης στους δικηγόρους (Κώδικας Δικηγόρων) και στους πτυχιούχους μεταφραστές του Ιονίου Πανεπιστημίου (Π.Δ. 169/2002)

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε, ως ακολούθως:

I. Ιστορικό

Όπως προκύπτει από το ιστορικό που δίδεται με το έγγραφο υποβολής του ερωτήματος, κατόπιν συμμετοχής του ΥΠΕΞ στην Διυπουργική Ομάδα Εργασίας, η οποία συστήθηκε και συγκροτήθηκε με την Δ6Α 1120033ΕΞ2014/28.08.2014 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με θέμα ^{λλ} την αξιολόγηση του νομοθετικού πλαισίου και των διοικητικών ενεργειών που έχουν λάβει χώρα έως σήμερα αναφορικά με την απελευθέρωση των κλειστών επαγγελματών, την καταγραφή υπαρχόντων περιορισμών και τη διατύπωση προτάσεων για περαιτέρω απελευθέρωση" στο πλαίσιο μνημονιακής υποχρέωσης της χώρας και σύμφωνα με τις επιταγές του ν.3919/2011, κλήθηκε το ΥΠΕΞ να προβή σε καταγραφή των κλειστών επαγγελματών, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του καθώς και να προχωρήσει σε επεξεργασία για το άνοιγμα τους. Στο πλαίσιο αυτό και με την επισήμανση της ερωτώσας υπηρεσίας ότι ο νεώτερος νόμος 3712/2008 περί συστάσεως Σώματος ορκωτών Μεταφραστών ουδέποτε εφαρμόστηκε, ετέθη το ερώτημα αν η λειτουργία της Μεταφραστικής Υπηρεσίας με την σημερινή της μορφή, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 22 του ν.3566/2007 (Οργανισμός ΥΠΕΞ) , δύναται να υπαχθεί στην κατηγορία των "κλειστών επαγγελματών" και ποιά τα χαρακτηριστικά αυτής της λειτουργίας την καθιστούν κλειστό επάγγελμα, λαμβάνοντας υπ'όψη ότι στην ελληνική έννομη τάξη υπάρχει πρόβλεψη διενεργίας μεταφράσεων και από άλλες κατηγορίες επαγγελματών (π.χ.Μεταφραστές του Ιονίου Πανεπιστημίου και δικηγόροι).

II. Διατάξεις

A. Η λειτουργία μεταφραστικής υπηρεσίας στο Υπουργείο Εξωτερικών προβλέπεται στον Οργανισμό του, (ν.3566/2007: *"Κύρωση ως Κώδικα του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών"* - ΦΕΚ 117/Α/5.06.2007) και ειδικότερα στο άρθρο 22.

Το άρθρο 22 εξακολουθεί να ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν. 3712/08([^]« *Οργάνωση του συστήματος επίσημης μετάφρασης, σύστασης Μεταφραστικής Υπηρεσίας στο Υπουργείο Εξωτερικών και άλλες διατάξεις*»-ΦΕΚ 225/Α/5.11.2008) μέχρι την έκδοση της απαιτούμενης από τη παρ. 2 του άρθρου 47 του ίδιου νόμου υπουργικής απόφασης, οπότε και καταργείται (σχ. Γν. Ν.Σ.Κ. 236/09).

Το άρθρο 22 προβλέπει τα ακόλουθα: « *Μεταφραστική Υπηρεσία*

1. Στο Υπουργείο Εξωτερικών λειτουργεί Μεταφραστική Υπηρεσία, αποτελούμενη από Γραφεία στην Κεντρική Υπηρεσία και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες και υπαγόμενη στη Γενική Διεύθυνση Προσωπικού, Διοικητικής Οργάνωσης και Οικονομικής Διαχείρισης.

2. Σκοπός της Μεταφραστικής Υπηρεσίας είναι η έγκυρη μετάφραση δημόσιων και ιδιωτικών εγγράφων και άλλων κειμένων, η επικύρωση αυτών, καθώς και των εγγράφων που εκδίδονται στην Ελλάδα από τις ξένες διπλωματικές και προξενικές αρχές, η επικύρωση των υπογραφών των Ελλήνων υπηκόων επί παντός

κειμένου, πλην των πληρεξουσίων, εφόσον αυτοί υπογράφουν ενώπιον του αρμόδιου υπαλλήλου των γραφείων της Μεταφραστικής Υπηρεσίας.

Αλλοδαπό δημόσια έγγραφα μεταφράζονται εφόσον φέρουν την επιστημείωση της σφραγίδας APOSTILLE, στην περίπτωση που προέρχονται από αρχή χώρας συμβεβλημένης στη Σύμβαση της Χάγης, η οποία κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (ΦΕΚ 188 Α'), σε κάθε άλλη δε περίπτωση εφόσον φέρουν θεώρηση από την ελληνική προξενική αρχή της χώρας προέλευσης του εγγράφου ή από την προξενική αρχή της χώρας αυτής στην Ελλάδα. Για έγγραφα χωρών για τις οποίες η Ελλάδα έχει εκφράσει επιφυλάξεις για την προσχώρησή τους στη Σύμβαση της Χάγης και για όσο διάστημα δεν έχουν αρθεί οι επιφυλάξεις αυτές, η επικύρωση θα γίνεται μόνο από την οικεία ελληνική προξενική αρχή. Δημόσια έγγραφα θεωρούνται τα προβλεπόμενα από την ανωτέρω Σύμβαση της Χάγης.

3. Η Μεταφραστική Υπηρεσία χρησιμοποιεί ως μεταφραστές ιδιώτες από πίνακα που καταρτίζεται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών, με τους επιτυχόντες σε ειδική γραπτή δοκιμασία ελέγχου της επάρκειας της δηλούμενης, εκ μέρους του υποψηφίου, ξένης γλώσσας.

Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών ρυθμίζεται, επίσης, κάθε θέμα που αφορά στον τρόπο διεξαγωγής της δοκιμασίας, την εξεταστέα ύλη, τον ορισμό της εξεταστικής επιτροπής, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

4. Τα μεταφραστικά δικαιώματα καταβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ιδιώτες στην Υπηρεσία, η οποία τα

κατανέμει στους μεταφραστές, ανάλογα με την εργασία που παρέχουν. Οι μεταφραστές, στην περίπτωση μεταφράσεων εγγράφων δημόσιων υπηρεσιών, αμείβονται απο τα ενδιαφερόμενα Υπουργεία ή Υπηρεσίες, με βάση πίνακα μεταφραστικών τελών που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών.

5. Παρακρατείται ποσοστό 10% από τα εισπραττόμενα μεταφραστικά τέλη, το οποίο χρησιμεύει, μεταξύ άλλων, και για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών της Μεταφραστικής Υπηρεσίας.

Οποιαδήποτε τροποποίηση του ύψους της ως άνω κράτησης πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών. Το ποσό της ανωτέρω κράτησης κατατίθεται, ανά επταήμερο, σε ειδικό λογαριασμό του Υπουργείου Εξωτερικών, ο οποίος τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος και τον οποίο διαχειρίζεται ο Γενικός Διευθυντής Προσωπικού, Διοικητικής Οργάνωσης και Οικονομικής Διαχείρισης και σε περίπτωση απουσίας του ή κωλύματος του, ο Διευθυντής της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών.

6. Προϊστάμενος της Μεταφραστικής Υπηρεσίας ορίζεται υπάλληλος του Κλάδου ΠΕ και ΤΕ Διοικητικού.

7...8.... 9...

10. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Μεταφραστικής Υπηρεσίας.

11. Καθήκοντα διοικητικού προσωπικού εκτελούν υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών των αντίστοιχων κλάδων.».

Β. Ο ν. 3919/2011,(ΦΕΚ 32/Α/02.03.2011) «*Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στη πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων*» ,όπως ισχύει ,προβλέπει- πλην άλλων- τα εξής: « **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α - ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ** Άρθρο 1

Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας

1. *Γο την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκηση τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος).*2. *Οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων επιβάλλεται να ερμηνεύονται σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και της προστασίας του ανταγωνισμού.*

«β. *Διατάξεις νόμων, κανονιστικές πράξεις και ερμηνευτικές εγκύκλιοι που αντιβαίνουν στα προβλεπόμενα στα άρθρα 2 και 3 του νόμου αυτού καταργούνται.*»¹

«3. *Οι διατάξεις του κεφαλαίου Α' του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων και **κάθε μη μισθωτής οικονομικής δραστηριότητας που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής.***

4. *Οι διατάξεις του κεφαλαίου Α^Χ του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:*

α) *αν είναι αντίθετες με διάταξη του ενωσιακού δικαίου που ρυθμίζει τις ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης*

¹. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 16 άρθρου 14 Ν.4038/2012,ΦΕΚ Α 14/2.2.2012.

δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών σε ειδικούς τομείς ή ειδικό επαγγέλματα [και]

β) στις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος και γενικού οικονομικού συμφέροντος.»

«γ. στις κάθε είδους υπηρεσίες και επαγγέλματα που συνδέονται με τα παίγνια».²

Άρθρο 2

Κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων

1. Οι προβλεπόμενοι στην ισχύουσα νομοθεσία περιορισμοί που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων, πέραν εκείνων των επαγγελμάτων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο κεφάλαιο Β' του παρόντος, καταργούνται μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Ως περιορισμοί, κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, νοούνται οι εξής:

α) Η ύπαρξη, δυνάμει προβλέψεως νόμου, περιορισμένου αριθμού προσώπων τα οποία δικαιούνται να ασκήσουν το επάγγελμα σε όλη την επικράτεια ή σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, είτε ο αριθμός αυτός ορίζεται ευθέως είτε προσδιορίζεται εμμέσως βάσει πληθυσμιακών ή άλλων κριτηρίων και χορήγηση διοικητικής αδείας για την άσκηση του επαγγέλματος μόνο προς συμπλήρωση του αριθμού τούτου.

β) Η εξάρτηση της χορηγήσεως διοικητικής αδείας για την άσκηση επαγγέλματος από την εκτίμηση της διοικητικής αρχής ως προς την ύπαρξη πραγματικής ανάγκης προς τούτο, που θεωρείται συντρέχουσα όταν η προσφορά υπηρεσιών εκ μέρους των προσώπων που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί για την άσκηση του επαγγέλματος δεν είναι ικανοποιητική για το κοινωνικό σύνολο, είτε καθ' όλη την επικράτεια είτε σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εν όψει α φ^χ ενός του αριθμού των προσώπων που ασκούν το επάγγελμα και α φ^χ ετέρου των προς ικανοποίηση αναγκών του κοινωνικού συνόλου, ως αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών.

γ) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της ασκήσεως επαγγέλματος έξω από ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εντός του οποίου και μόνο είναι αυτή επιτρεπτή.

δ) Η επιβολή της υπάρξεως ελάχιστων αποστάσεων μεταξύ των εγκαταστάσεων προσώπων που ασκούν το επάγγελμα.

ε) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της δημιουργίας περισσότερων εγκαταστάσεων ή επαγγελματικής δραστηριοποίησεως σε περισσότερες εγκαταστάσεις, σε ένα ή περισσότερα γεωγραφικά διαμερίσματα.

στ) Η πρόβλεψη αποκλειστικής δυνατότητας ή απαγόρευσης διάθεσης είδους αγαθών από ορισμένη κατηγορία επαγγελματικών εγκαταστάσεων

ζ) Η επιβολή της ασκήσεως επαγγέλματος ή η απαγόρευση της ασκήσεως του υπό ορισμένη ή ορισμένες εταιρικές μορφές ή ο αποκλεισμός της ασκήσεως του υπό εταιρική μορφή, επιτρεπομένης μόνο της ατομικής ασκήσεως αυτού.

η) Η επιβολή περιορισμών σχετιζομένων με τη συμμετοχή στη σύνθεση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου, συναπτομένων προς την ύπαρξη ή την έλλειψη ορισμένης επαγγελματικής ιδιότητας.

θ) Η επιβολή υποχρεωτικών κατώτατων τιμών ή αμοιβών για τη διάθεση αγαθών ή την προσφορά υπηρεσιών είτε αυτές ορίζονται ευθέως είτε

² Η τελευταία λέξη και της περίπτωσης α' της παρ.4 διαγράφηκε και η περίπτωση γ' αυτής προστέθηκε με το άρθρο 173 παρ.22 Ν.4261/2014,ΦΕΚ Α107/5.5.2014.

Οι παράγραφοι 3 και 4 προστέθηκαν με την υποπαραγράφο Ε.1 της παρ.Ε του άρθρου πρώτου Ν.4152/2013,ΦΕΚ Α 107/9.5.2013.

προσδιορίζονται εμμέσως με την εφαρμογή συντελεστή κέρδους ή με άλλο ποσοστιαίο υπολογισμό.

ι) Η επιβολή υποχρέωσης στον ασκούντα το επάγγελμα να προσφέρει μαζί με τη δική του υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μπορεί να αρθούν και άλλοι περιορισμοί πέραν εκείνων που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. «4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ* ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, είναι δυνατή η θέσπιση παρεκκλίσεως σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 1 του άρθρου 3, εάν³:

I. Με τον περιορισμό αυτόν επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και

II. Ο περιορισμός αυτός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτηση του και, από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, και

ΠΙ. Ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους.

Άρθρο 9

Τελικές διατάξεις - Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του νόμου

1....

2.

3.α...

β. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος νόμου καταργείται.

«4. Εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της διάταξης αυτής τα αρμόδια υπουργεία υποχρεούνται να κωδικοποιήσουν σε νόμο τις διατάξεις νόμων, κανονιστικές πράξεις και ερμηνευτικές εγκυκλίους αρμοδιότητάς τους που έχουν καταργηθεί δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και των άρθρων 2 και 3.»⁴ Γ. Στο άρθρο 36 του Κώδικα Δικηγόρων, (ν.4194/2013-ΦΕΚ 208/Α/27.09.2013), ορίζεται ότι: « Περιγραφή του έργου του δικηγόρου

2. Ομοίως στο έργο του δικηγόρου περιλαμβάνονται:

³.ως ισχύει μετά την αντικατάσταση της από την υποπαράγραφο Ε.2 της παρ. Ε του άρθρου πρώτου Ν.4152/2013,ΦΕΚ Α 107/9.5.2013).

⁴ . Η παρ. 4 προστέθηκε με την περ. 2 της υποπαρ. Ε.4 της παρ. Ε του άρθρου πρώτου Ν.4152/2013,ΦΕΚ Α 107/9.5.2013.

α) ...β) Η έκδοση επικυρωμένων αντιγράφων κάθε είδους εγγράφων. Τα αντίγραφα αυτά έχουν πλήρη ισχύ ενώπιον οποιασδήποτε Δικαστικής ή άλλης Αρχής, καθώς και έναντι ιδιωτών, φυσικών ή νομικών προσώπων, γ) Η μετάφραση εγγράφων που έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, καθώς και η μετάφραση ελληνικών εγγράφων σε οποιαδήποτε ξένη γλώσσα. Η μετάφραση έχει πλήρη ισχύ έναντι οποιασδήποτε Δικαστικής ή άλλης Αρχής, εφόσον συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου που μεταφράστηκε και ο δικηγόρος βεβαιώνει ότι έχει επαρκή γνώση της γλώσσας από και προς την οποία μετέφρασε, δ)...».

Δ. Στο άρθρο 1 του Π.Δ.169/2002(ΦΕΚ 156/Α/2.07.2002) για την επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων μεταφραστών του Ιονίου

Πανεπιστημίου ορίζεται ότι: « *Ειδικότερα οι πτυχιούχοι μεταφραστές έχουν ως κύρια επαγγελματική ενασχόληση τη μετάφραση σε όλα τα διαδικαστικά στάδια αυτής ή και έκδοση οποιωνδήποτε εγγράφων (δημοσίων και ιδιωτικών) ή άλλων κειμένων για λογαριασμό οποιασδήποτε δημόσιας αρχής ή τρίτου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ευθυνόμενοι για την εγκυρότητα του περιεχομένου τους και τη συμμετοχή τους σε ερευνητικές ομάδες για τη μελέτη και έρευνα θεμάτων που σχετίζονται με τη μετάφραση, είτε ως νοηματική διαδικασία, είτε ως τελικό αποτέλεσμα....»*

III. Ερμηνεία των διατάξεων

Α. Όπως έχει κριθεί και νομολογιακά (Ολ. ΣΤΕ 3749/13, ΣΤΕ 445/2014), με τις διατάξεις του Ν. 3919/2011 επιδιώκεται, όπως προκύπτει από την αιτιολογική του έκθεση, η άρση των περιορισμών της υφιστάμενης νομοθεσίας για την πρόσβαση σε ορισμένο επάγγελμα και για την άσκηση του. Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του νόμου ορίστηκε ότι για την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκηση τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρά του Συντάγματος) και ότι οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων επιβάλλεται να ερμηνεύονται στενά και σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και της προστασίας του ανταγωνισμού. Περαιτέρω, διατάξεις νόμων, κανονιστικές πράξεις και ερμηνευτικές εγκύκλιοι που αντιβαίνουν στα προβλεπόμενα στα άρθρα 2 και 3 του νόμου καταργούνται, ενώ διατάξεις που προβλέπουν περιορισμούς στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων είναι στενώς ερμηνευτέες.

Με το άρθρο 2 παρ. 1 τίθεται ο κανόνας της καταργήσεως των προβλεπόμενων στην ισχύουσα νομοθεσία περιορισμών που αφορούν την πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων, «πέραν εκείνων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο κεφάλαιο Β' του νόμου», στο οποίο περιέχονται ρυθμίσεις για τα επαγγέλματα του συμβολαιογράφου, του δικηγόρου, του μηχανικού και του νόμιμου ελεγκτή μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών από την δημοσίευση του νόμου - ήτοι την 3-7-2011 -, ενώ, στην παράγραφο 2 απαριθμούνται (κατά εξαντλητικό τρόπο, βλ. ΣΤΕ 445/2014, σκ.8) 10 περιπτώσεις περιορισμών και απαγορεύσεων που καταργούνται και έχουν αντικειμενικό χαρακτήρα μη αναγόμενοι στο πρόσωπο του ενδιαφερόμενου να ασκήσει επάγγελμα.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος με αντικείμενο την εξαίρεση ορισμένου επαγγέλματος από την απελευθέρωση και την διατήρηση σε ισχύ περιορισμών από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 2, με σκοπό την εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και με την

προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι της αρχής της αναλογικότητας και ότι δεν εισάγονται ευθέως ή εμμέσως διακρίσεις με βάση την ιθαγένεια. Στις τελικές διατάξεις του άρθρου 9 του νόμου προβλέπεται-πλην άλλων- η κατάργηση κάθε αντίθετης προς αυτόν γενικής ή ειδικής διάταξης και η υποχρέωση των αρμοδίων Υπουργείων για τη κωδικοποίηση των διατάξεων που- δυνάμει αυτού- καταργήθηκαν.

Β. Η, κατά τις διατάξεις του άρθρου 22 του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών, λειτουργούσα Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών αποτελεί δημόσια υπηρεσία που υπάγεται σε Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου, με σκοπό-πλην άλλων- και τη παροχή έγκυρων και ποιοτικών μεταφραστικών υπηρεσιών προς το Ελλ. Δημόσιο, αλλά και σε τρίτους. Η ως άνω διοικητική υπηρεσία έχει γραφεία στη Κεντρική Υπηρεσία και σε Περιφερειακές Υπηρεσίες, Προϊστάμενος της ορίζεται δημόσιος υπάλληλος και στελεχώνεται από μόνιμους δημόσιους υπαλλήλους ή/και εργαζόμενους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που σχεδόν στο σύνολο τους (με εξαίρεση κάποιους μεταφραστές που, με βάση προγενέστερες διατάξεις, συνδέονται με το Δημόσιο με υπαλληλική ή σχέση εργασίας) υποστηρίζουν διοικητικά (και) την εκ μέρους των μεταφραστών παροχή υπηρεσιών και αποτελούν

σύνδεσμο μεταξύ των τελευταίων και των ενδιαφερομένων(υπηρεσιών και τρίτων) για τη μετάφραση εγγράφων. Η μεταφραστική Υπηρεσία του ΥΠΕΞ χρησιμοποιεί ως μεταφραστές κυρίως ιδιώτες, ως παρόχους ανεξαρτήτων υπηρεσιών από πίνακα που καταρτίζεται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών μετά από ειδική γραπτή δοκιμασία ελέγχου της επάρκειας της δηλούμενης εκ μέρους του υποψηφίου γλώσσας. Τα μεταφραστικά δικαιώματα καταβάλλονται από τους ενδιαφερομένους ιδιώτες στην Υπηρεσία, η οποία τα κατανέμει ανάλογα με την υπηρεσία που παρέχουν. Σε περίπτωση μετάφρασης εγγράφων για λογαριασμό δημοσίων υπηρεσιών, οι μεταφραστές αμείβονται από τα ενδιαφερόμενες δημόσιες υπηρεσίες με βάση πίνακα μεταφραστικών τελών που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών (ήδη) Οικονομικών και Εξωτερικών. Από τα μεταφραστικά τέλη, ποσοστό 10% -που με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών μπορεί να αναπροσαρμόζεται- παρακρατείται για τη κάλυψη, πλην άλλων, των λειτουργικών εξόδων της Μεταφραστικής Υπηρεσίας και αποδίδεται, ανά επτάημερο, σε ειδικό λογαριασμό του Υπουργείου Εξωτερικών. Με δεδομένο ότι, μέχρι στιγμής, δεν φέρεται να έχει εκδοθεί η σχετική κοινή υπουργική απόφαση, εξακολουθεί να ισχύει(κατ' άρθρο 171,παρ.3 του Οργανισμού) η, κατ' εξουσιοδότηση του προγενέστερου Οργανισμού(άρθρο 19,παρ.4 ν.2594/98) από 26.02.2007 εκδοθείσα απόφαση Υφυπουργού Εξωτερικών με την οποία καθορίστηκαν ανά σελίδα και κατηγορία εγγράφου μεταφραστικά τέλη. **Γ. Η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών μετάφρασης για χρήση και από τις δημόσιες υπηρεσίες και προς τους ιδιώτες προβλέπεται τουλάχιστον και για τους δικηγόρους (Κώδικας Δικηγόρων) ,αλλά και για τους πτυχιούχους Μεταφραστές του Ιονίου Πανεπιστημίου (π.δ. 169/02,ΣΤΕ 2799/2013).**

Δ. Κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, από τις επιμέρους ρυθμίσεις του άρθρου 22 του ν.3566/2007 αντικείμενο εξέτασης για το ενδεχόμενο υπαγωγής τους σε μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 2 του ν. 3919/2011 θα μπορούσαν να αποτελέσουν μόνο η σχετική με τη πρόβλεψη εξεταστικής διαδικασίας για τη διαπίστωση της γλωσσικής επάρκειας των επιθυμούντων να υπαχθούν στο πίνακα μεταφραστών του Υπουργείου Εξωτερικών και η σχετική με τη πρόβλεψη καθορισμού μεταφραστικών τελών.

Ε. Κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος και σε σχέση με τη πρόβλεψη της παρ. 3 του άρθρου 22 του Οργανισμού ΥΠΕΞ για τη διαπίστωση της γλωσσικής επάρκειας των μεταφραστών προκειμένου να υπαχθούν στο σχετικό πίνακα μεταφραστών της Μεταφραστικής Υπηρεσίας, η σχετική διαδικασία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αδικαιολόγητος περιορισμός της επαγγελματικής ελευθερίας των ενδιαφερομένων, δυνάμενος να ενταχθεί σε μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 2 ν.3919/2011.Ειδικότερα δε γιατί η σχετική ρύθμιση, αφενός ,δεν αφορά σε αντικειμενικό περιορισμό, αφετέρου ανάγεται στην οργάνωση δημόσιας υπηρεσίας για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος σκοπού της, με βάση τον γενικώς ισχύοντα και αναμφισβήτητο αξιοκρατικό κανόνα της γραπτής δοκιμασίας (ΣΤΕ 2346/2000 επί της ερμηνείας του αντίστοιχου για τη Μεταφραστική Υπηρεσία άρθρου 19 του προϊσχύσαντος Οργανισμού ΥΠΕΞ).

Ε. Ως προς το ζήτημα της συμβατότητας της ρύθμισης περί διοικητικού καθορισμού των μεταφραστικών τελών (παρ. 4 του άρθρου 22 Οργανισμού ΥΠΕΞ) με τις διατάξεις του ν. 3919/2011 και σε σχέση με τους περιορισμούς του άρθρου 2 αυτού, διατυπώθηκαν δύο αντίθετες γνώμες:

α. Κατά την γνώμη της πλειοψηφίας του Τμήματος, που απαρτίσθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους, Στυλιανή Χαριτάκη(προεδρεύουσα), Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνου Κατσούλα, Δημήτριο Μακαρονίδη, Ελένη Πασαμιχάλη και Αθανάσιο Τσιοκάνη (ψήφοι:7), η ρύθμιση της παρ.4 του άρθρου 22 ν.3566/2007 για τον διοικητικό καθορισμό των μεταφραστικών τελών που καταβάλλονται στους μεταφραστές που ,κατόπιν δικής τους πρωτοβουλίας ,μετά από διαπίστωση της επάρκειας τους, περιλαμβάνονται στον οικείο πίνακα της Μεταφραστικής Υπηρεσίας περιορίζεται αποκλειστικά σε αυτή τη κατηγορία παροχών ανεξάρτητων υπηρεσιών μετάφρασης και δεν αποτελεί μια οριζόντια ρύθμιση που επιβάλλεται και σε άλλες κατηγορίες παροχών ιδίων υπηρεσιών, όπως οι δικηγόροι ή οι πτυχιούχοι μεταφραστές του Ιονίου Πανεπιστημίου. Η σχετική ρύθμιση συνδέεται αποκλειστικά με τα ζητήματα οργάνωσης της Μεταφραστικής Υπηρεσίας ως δημόσιας υπηρεσίας και τους όρους

και τις προϋποθέσεις της εκ μέρους των μεταφραστών παροχής υπηρεσιών προς τις δημόσιες υπηρεσίες στις οποίες συμπεριλαμβάνεται ο διοικητικός καθορισμός της αμοιβής των μεταφραστών για τις υπηρεσίες που παρέχουν. Αν και από το περιεχόμενο της σχετικής από 26.02.2007 ισχύουσας για τον καθορισμό των μεταφραστικών τελών υπουργικής απόφασης δεν καθίσταται απολύτως σαφές αν αυτή καθορίζει μόνο τα οφειλόμενα από τις δημόσιες υπηρεσίες τέλη ή επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής και στα οφειλόμενα από τους τρίτους, το γεγονός είναι άνευ σημασίας, δεδομένου ότι τόσο κατά την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 19 του προϊσχύσαντος Οργανισμού, όσο και κατά την εξουσιοδοτική και αποτελούσα αντικείμενο του ερωτήματος διάταξη του άρθρου 22 του νυν ισχύοντος Οργανισμού, η σχετική εξουσιοδότηση περιορίζεται στον ακριβή καθορισμό των οφειλομένων μόνο από τις δημόσιες υπηρεσίες μεταφραστικών τελών. Κατά συνέπεια, η σχετική πρόβλεψη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αφορά σε επιβολή υποχρεωτικών κατωτάτων τιμών ή αμοιβών για τη προσφορά υπηρεσιών, ούτε ότι θίγει την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας ή τη προστασία του ανταγωνισμού.

Εν όψει αυτών, οι, εν γένει, προβλέψεις του άρθρου 22 του ν.3566/2007 που διέπουν τη λειτουργία της Μεταφραστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών δεν αντιβαίνουν τις διατάξεις του ν. 3919/2011 και δεν εντάσσονται σε κάποια από τις κατηγορίες των αδικαιολόγητων περιορισμών για τη πρόσβαση σε επάγγελμα και την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας που ο σχετικός νόμος κατήργησε.

β. Κατά την γνώμη της μειοψηφίας που διατυπώθηκε από την-Εισηγήτρια Νομικό Σύμβουλο Κυριακή Παρασκευοπούλου(ψήφος:1), ο περιορισμός της επαγγελματικής ελευθερίας και του ελεύθερου ανταγωνισμού ως προς την παροχή υπηρεσιών κάθε μη μισθωτής οικονομικής δραστηριότητας κρίνεται με βάση την συγκεκριμένη επαγγελματική οργάνωση και σε αναφορά προς αυτήν. Η ύπαρξη δυνατότητας, που τελευταία αναπτύσσεται, αντίστοιχης παροχής μεταφραστικών υπηρεσιών από δικηγόρους και μεταφραστές του Ιονίου πανεπιστημίου δεν αναιρεί την ύπαρξη περιορισμού στην ελεύθερη άσκηση του επαγγέλματος, αφού η ύπαρξη πινάκα τελών ή μεταφραστικών δικαιωμάτων, (βλ. την Φ093.29/ΑΣ1057/26.02.07 απόφαση ΥΦΥΠΕΞ- (Φ.Ε.Κ 348/τ.Β'/348/13.03.07),ως προς ορισμένη κατηγορία παροχών υπηρεσιών υφίσταται και επηρεάζει εν τοις πράγμασι την ελεύθερη ανάπτυξη του ανταγωνισμού, αποτελώντας τουλάχιστον σημείο αναφοράς στη διαμόρφωση των τιμών και των λοιπών παροχών. Η μη σαφής, ενδεχομένως, εξουσιοδότηση, στην διάταξη του άρθρου 22 παρ.4 του ν.3566/07, για τον προσδιορισμό μεταφραστικών δικαιωμάτων, αλλά μόνον μεταφραστικών τελών, με υπουργική απόφαση, δεν είναι κρίσιμη για το παρόν ερώτημα, αφού δεν μπορεί να οδηγήσει στη θέση ότι στην παρούσα πραγματική κατάσταση, δεν υφίσταται σχετικός περιορισμός σε σχέση με τον ν.3919/11, άρθρα 1 και 2.Η υπουργική απόφαση, που προαναφέρθηκε, καθορίζει συγκεκριμένες αμοιβές ,αδιακρίτως, για μεταφραστικά δικαιώματα και τέλη για διάφορες κατηγορίες πράξεων,όπως ληξιαρχικές πράξεις, αποδεικτικά σπουδών,

βιογραφικό σημείωμα, ανακοινώσεις αναγγελίες στον Τύπο, αποφάσεις υπηρεσιών για άδειες εργασίας, εκθέσεις αναφορές προς Ε.Ε. κείμενα Ε.Ε., κ.ά., με αντίστοιχη στο είδος του εγγράφου τιμή ανά σελίδα μετάφρασης και δημιουργεί όσο ισχύει μια πραγματική νομική κατάσταση, αφού κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου κάθε διοικητική πράξη, που δεν έχει ακυρωθεί ή ανακληθεί, έχει το τεκμήριο νομιμότητας και παράγει έννομα αποτελέσματα . Η ως άνω απόφαση που είχε εκδοθεί, κατ' εξουσιοδότηση του προγενέστερου Οργανισμού του ΥΠΕΞ ,(άρθρο 19,παρ.4 ν.2594/98), φαίνεται ότι εξακολουθεί να ισχύει, κατ' εφαρμογή της παρ.3 του άρθρου 171 του ν. 3566/07, δηλ.μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων από αυτόν κανονιστικών υπουργικών αποφάσεων,είναι ισχυρή και παράγει τις έννομες συνέπειες της και διαμορφώνει την ισχύουσα νομική κατάσταση, βάσει της οποίας κρίνεται αν υφίστανται περιορισμοί ή όχι σε σχέση με τον ν.3919/2011.

Κατά συνέπεια, ως προς το ζήτημα αυτό προκύπτει ότι ο καθορισμός υποχρεωτικών τιμών για την προσφορά της μεταφραστικής υπηρεσίας από το ΥΠΕΞ, από ανεξάρτητους επαγγελματίες μεταφραστές προς ιδιώτες προσδίδει τα χαρακτηριστικά περιορισμού κατά την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 2 περ. θ του ν.3919/2011.

IV. Εν όψει των ανωτέρω και επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους(Α Τμήμα) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία ότι οι προβλέψεις του άρθρου 22 του ν. 3566/2007 για τη λειτουργία Μεταφραστικής Υπηρεσίας στο Υπουργείο Εξωτερικών δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του ν. 3919/2011 για την

επαγγελματική ελευθερία και, ως εκ τούτου, δεν εντάσσονται σε κάποιο από τους αδικαιολόγητους περιορισμούς που καταργήθηκαν με το άρθρο 2 αυτού(ν. 3919/2011).

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 05/11/2014

**Η Προεδρεύουσα του
Τμήματος**

Στυλιανή Χαριτάκη
Νομικός Σύμβουλος
του Κράτους

Η Εισηγήτρια

Κυριακή Παρασκευοπούλου
Νομικός Σύμβουλος του
Κράτους